

Нілюбов О.І.

магістр

Соколов А.В.

кандидат наук з державного управління, доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

МОЛОДІЖНЕ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Україна стикається зі складною соціально-економічною ситуацією, де безробіття серед молоді відіграє значну роль. Ця проблема має далекосяжні наслідки для суспільства та індивідуального розвитку молодих людей.

За даними статистики, безробіття серед молоді є одним з найбільших викликів. Серед офіційно зареєстрованих безробітних в Україні 23 % – особи віком до 35 років. Це стосується як випускників професійно-технологічних училищ і закладів вищої освіти, так і молоді, яка не має доступу до якісної освіти та професійного навчання.

Багато молоді України не мають бажання повертатись назад з-за кордону після перемоги. До України не планують повернутися 24% молодих людей, тобто майже кожен четвертий хто виїхали через війну за кордон [1, с. 5]. Це викликано різними причинами, такими як недостатність можливостей на ринку праці, низький рівень життя, корупція та політична нестабільність.

Молодь є ключовим ресурсом для інноваційного, економічного та соціального прогресу. Забезпеченням зайнятості молоді стимулюється економічне зростання, забезпечується сталість та конкурентоспроможність країни у глобальному світі.

Україна, як і багато інших країн, стикається зі складною проблемою безробіття серед молоді. Це питання має серйозні наслідки для самої молоді, а також для соціально-економічного розвитку країни в цілому. Перш за все, однією з головних причин безробіття серед молоді є невідповідність рівня їхньої професійної підготовки вимогам ринку праці. Багато випускників професійно-технічних закладів та закладів вищої освіти не мають достатньої кількості практичних навичок і досвіду, які відповідають потребам роботодавців на ринку праці. Тому є необхідність у покращенні системи професійної освіти та підготовки молоді, забезпечення їх участі в стажуваннях та практиках на підприємствах.

У подоланні даної проблеми важливу роль грає міжнародне співробітництво. Україна може вивчати досвід інших країн у сфері зайнятості молоді та імплементувати успішні практики. Наприклад досвід зарубіжних країн показує важливим залучати молодь до участі у міжнародних обмінних програмах, стажуваннях та проектах, що сприятимуть їхньому професійному зростанню та розширенню горизонтів.

Дивлячись на іноземний досвід з подолання цієї проблеми, доцільно буде звернути увагу на дуальну освіту. У 2017 році Україна прийняла Закон «Про

професійну освіту», дев'ята стаття якого передбачає впровадження дуальної освіти в країні. Згідно з цим законом, дуальна форма освіти передбачає навчання учнів у навчальних закладах, а також стажування на підприємствах та в організаціях, де вони отримуватимуть практичні навички та досвід роботи.

Молодим людям необхідна підтримка і менторство з боку старших колег та наставників, а також можливість обміну досвідом та співпраці з іншими молодими підприємцями та фахівцями. Дуальна освіта передбачає, що студенти отримують практичний досвід роботи на реальних підприємствах. У цьому процесі наставники грають ключову роль, надаючи студентам практичні навички, роз'яснення та допомогу. Наставники, які мають багатий досвід у своїй галузі, можуть передати свої знання та навички студентам, допомагаючи їм зрозуміти професійні стандарти та вимоги. Наставники можуть виступати як ментори для студентів, надаючи їм особисту підтримку, кар'єрну консультацію та спрямованість. Вони можуть допомагати студентам у вирішенні професійних питань, розвитку навичок та плануванні кар'єри.

Україна провела пілотний проект з дуального навчання у період з 2015 по 2017 роки. В рамках цього експерименту було організовано навчально-виробничий процес з елементами дуальної форми навчання в трьох училищах: Вищому професійному училищі №33 у Києві (професія "Кухар"), Вищому професійному художньому училищі у Львові (професія "Маляр") та Вищому професійному училищі машинобудування у Запоріжжі (професія "Токар").

Перший випуск трьох експериментальних груп показав позитивні результати впровадження елементів дуальної форми навчання. Серед цих результатів були високий рівень працевлаштування випускників, який досягав 97%, підвищення якості професійної підготовки на 12-17%, отримання додаткових фінансових надходжень в розмірі до 50 тисяч гривень у кожному навчальному закладі, зменшення витрат на комунальні послуги та витратні матеріали, а також розвиток стійкої та взаємовигідної співпраці з роботодавцями [2, с. 2].

Дуальна освіта в Україні поступово розвивається, і вона стає все більш популярною серед учнів, батьків, підприємств та навчальних закладів. Ця модель освіти допомагає забезпечити гармонійний зв'язок між теорією та практикою, сприяє виходу на ринок праці кваліфікованих фахівців та підвищує конкурентоспроможність української робочої сили.

Ще однією проблемою є недостатнє фінансове стимулювання малого і середнього бізнесу, які могли б створювати нові робочі місця для молоді. Малий та середній бізнес відіграють важливу роль у вирішенні проблеми безробіття молоді, бо вони є основним джерелом створення нових робочих місць в Україні. Вони здатні швидко реагувати на потреби ринку та забезпечувати роботу для молодих людей. Часто вони є більш гнучкими та пристосованими до змін ніж великий бізнес, що дозволяє швидше реагувати на економічні та технологічні зміни. Малий та середній бізнес стимулюють розвиток підприємництва та самозайнятості серед молодих людей. Вони створюють сприятливе середовище для молодих підприємців, надають можливість розвивати власні ідеї та проекти.

Це допомагає молодим людям знаходити альтернативні шляхи зайнятості та реалізувати свій потенціал.

Крім того робота в малому та середньому бізнесі дозволяє молодим людям набувати різноманітних навичок та досвіду. Вони отримують можливість працювати в різних сферах, брати на себе більше відповідальності та навчатися в реальних робочих умовах. Це допомагає їм розвивати свої професійні навички та підвищувати конкурентоспроможність на ринку праці.

Україні необхідно також розвивати мережу бізнес-інкубаторів та підприємницьких центрів, які надають простір, інфраструктуру, консультування та навчання для молодих підприємців та стартапів. Це сприятиме підтримці і розвитку нових бізнес ідей молоді.

Важливим аспектом є розвиток інформаційної та кар'єрної підтримки для молоді. Молоді люди повинні мати доступ до інформації про ринок праці, потенційні кар'єрні можливості та навички, які їм потрібні для працевлаштування. Необхідно розвивати різні інформаційні ресурси, які надають молодим людям доступ до актуальної та корисної інформації щодо навчання, кар'єрних можливостей, програм обміну, стипендій та інших ресурсів. Веб-портали, онлайн-платформи та додатки допоможуть молоді отримати інформацію та зв'язатися з різними організаціями та програмами.

Університети та інші освітні заклади мають розробити та підтримувати кар'єрні центри, як структурні підрозділи які надають молоді консультації, тренінги та ресурси для планування кар'єри, пошуку роботи та розвитку професійних навичок. Ці центри допоможуть молодим людям зрозуміти свої цілі та забезпечити підтримку в процесі реалізації кар'єрних перспектив.

Впровадження різноманітних молодіжних об'єднань, організацій та клубів, які пропонують різні кар'єрні та освітні заходи для молоді (тренінги, семінари, конференції та інші події) сприятимуть професійному розвитку, самореалізації та обміну досвідом.

Підбиваючи підсумки проблема безробіття серед молоді в Україні потребує комплексного підходу та спільних зусиль держави, бізнесу, освітніх установ, громадських організацій та самої молоді. Покращення системи професійної освіти, фінансове стимулювання підприємців, залучення іноземних інвестицій, розвиток інформаційно-кар'єрної підтримки та сприятливе соціальне середовище - це лише кілька шляхів розв'язання цієї проблеми. Зусилля в цих напрямках допоможуть створити умови для активного розвитку молоді та забезпечення її зайнятості, що має велике значення для сталого розвитку України.

Література:

1. Вплив війни на молодь в Україні / Інна Волосевич, Ірина Когут. Київ, 2023. 76 с. URL: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/28.04_vplyv_viiyny_na_molod_v_ukrayini.pdf. (дата звернення: 25.05.2023)
2. Найдьонова Олена. Дуальна освіта : Бібліографічний покажчик. м.Кропивницький : Бібліотека ЦНТУ, 2022. 21 с.